

Fädrens jord

”Förkovra, förvalta, förskingra”, tänkte jag med ett sting i hjärtat när jag och ett par släktingar för några dagar sedan undertecknade ett köpebrev och sålde bort en sommarvilla i Pernå, som hade uppförts av vår farfars far på ägor som hans far införskaffat på 1830-talet. Ändå var det rätt tidpunkt att lätta ankaret. Dessutom kan ingen ta barndomsminnena ifrån oss. Den dagen då vi blir riktigt gaggiga så är det barndomslandskapet som tar över och räddar oss skonsamt från den alltmer groteska samtiden.

Efteråt satt jag med min kusin Anders och mindes ett och annat om sommarlivet på Greggbole. Gården på vars ägor villan i tiden hade stått hade sålts bort redan 1916. Men självklart rörde vi oss allt som oftast på dess fält, i des skogar och vattenlandskap. I väster låg stora skogar, i norr öppnade sig den sedan 1200-talet svenska Gammelby, i öster ån som fördes oss ut till Pernåviken och i söder själva herrgården, som egentligen var ett uppiffat rusthåll.

En tom mjölkstänka fördes varje kväll till ladugården och avhämtades påfylld följande morgon. Ett av mina tidigaste barndomsminnen är förknippat med en sådan expedition tillsammans med min äldre syster Isa. Arla morgon, solsken, daggstänkt gräs, stenvuren, björkallén, karaktärsbyggnaden, ladugårdens gavel, och den ofantliga tjuren, som stod tjudrad därinne.

Gården hade ännu i mitten av 1960-talet några arbetshästar och en gång fick jag styra hästkärnan en bit längs den sandiga landsvägen som gick förbi oss söderut mot Isnäs. Förövrigt cyklade vi vitt och brett, än till Starks butik nere i byn, än till Forsby bruk, än längs de långa skogsvägarna som förde till Hästkärret. En gassande varm sensommar dag möttes jag och min bästis Jouni av en fantastisk syn när vi cyklade över en kalhuggen raka. Hela vägen var fylld av citronfjärilar som virvlade upp som ett gult moln när vi fräste vidare.

Jounis mor var från Tavastland och i deras kök fick jag smaka på surmjölk med *talkkuna*. Hos dem såg jag också för första gången fotbollsvirtuosen Pelé i direkt TV-sändning från VM i Mexiko. Vi skyndade att montera ned badmintonnätet för att installera en fotbollsplan. Följande år handlade det däremot om löpning och spjutkastning. Helsingfors skulle stå som värd för EM i friidrott och självklart levde vi starkt med och arrangerade landskamper och andra fiktiva mästerskap.

I början av sommaren var de nyköpta tennistossorna pinsamt rena och vita. Men ingen fara, småningom fick de sin rätta patina av landsvägens smutsvatten, cykelolja, sågspån och krossade blåbär. I övrigt var utstyrseln en salig blandning av gammalt och nytt, precis som det mesta i mitt liv även därefter.

Jag funderar ibland på hur dessa barndomssomrar har format mig. Tillsvidare har jag inte kommit någon vart. Alla dessa minnen handlar nämligen inte alls i första hand om mig själv, utan om familjen och tjocka slakten, om vännerna och byborna och fädrens nu förlorade jord ...

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 20.2.2010